

Duurzaam groen langs de Lagedijk

Een mooi oud-Hollands plaatje: de Lagedijk in Zaanstadijk, met zijn karakteristieke huizen en doorkijkjes naar de Zaanse Schans. Alleen leek er de laatste jaren iets aan de hand te zijn met de bomen. Een deel stond er niet al te best bij, sommige exemplaren kwamen nauwelijks in blad en veel takken stierven af. Reden voor de gemeente Zaanstad om in 2009 Bomenwacht Nederland in te schakelen voor een boomtechnisch onderzoek. Dit leidde tot een zogenoemd bomenvervangingsplan voor de Lagedijk. Eind 2009 is dit plan ten uitvoer gebracht en zijn alle slechte bomen vervangen door nieuwe exemplaren.

Auteur: Marc Meijer
Foto's: Bomenwacht Nederland

Van oudsher staan langs de Lagedijk vooral linden, zoals de zilverlinde en de Hollandse linde. Tijdens het boomtechnisch onderzoek is eerst de kwaliteit van deze bomen in kaart gebracht. Daarbij is gelet op de conditie, veiligheid en beheerbaarheid. Vervolgens is een ondergronds onderzoek uitgevoerd, om te kijken in hoeverre de groeiplaatsen geschikt waren voor wortelgroei.

Voedingstoestand

Het grootste deel van de bomen bleek toch nog van voldoende kwaliteit te zijn. Voor 20 procent gold dat de kwaliteit matig te noemen was. 15 procent had een ronduit slechte kwaliteit, deze bomen kampten met uiteenlopende problemen. Denk bijvoorbeeld aan een beperkte knopbezetting, afsterving, beschadigingen en bestratingsopdruk. Uit het ondergronds onderzoek kwam naar voren dat bij diverse jonge bomen de voedingstoestand van de bodem onvoldoende was

Achtergrond

Ted Smit, beheerder groen bij de gemeente Zaanstad:

"Als gemeente zijn we best trots op de Lagedijk. Hier zie je nog iets terug van het vroegere leven langs de Zaan. En als er dan slechte bomen staan die het beeld enigszins bederven, is dat natuurlijk jammer. Wij hadden al langer het idee om er iets aan te doen, maar we wisten ook dat er dan wel een structurele verbetering nodig zou zijn. Omdat Bomenwacht Nederland al aardig wat ervaring had met dergelijke verbeterprojecten, kwamen we bij hen terecht. Hun onderzoek leidde tot een vervangingsplan waar we al snel 'ja' tegen zeiden. Het gewenste draagvlak bij de omwonenden kregen we tijdens een bewonersavond, waar we samen met Bomenwacht een presentatie verzorgden. Een gouden greep, want uiteindelijk is er tegen de benodigde kapvergunning geen enkel bezwaar ingediend. Voor de uitvoering van het plan schakelden we de Nationale Bomenbank in. Zij gingen voortvarend aan de slag met de uitvoering, vooral ook omdat de winter eraan zat te komen. Inmiddels zijn we een halfjaar verder en zien we het resultaat: een mooie, typisch Hollandse boombeplanting die goed aanslaat. Ons doel om de situatie structureel te verbeteren, is daarmee bereikt."

voor een goede wortelgroei. Daarnaast bleek in het verleden wortelschade te zijn ontstaan bij een aantal oudere bomen.

Groeikansen

Om langs de Lagedijk te komen tot een duurzame situatie, waren er duidelijk maatregelen gewenst met een structureel karakter. Zo werd aangeraden de bomen met ernstige conditieproblemen te vervangen door nieuwe exemplaren. Om deze nieuwe bomen voldoende groeikansen te kunnen bieden, was het wel noodzakelijk de bodem te verbeteren.

Nieuwe bomen

Al deze maatregelen kregen hun beslag in een gedegen bomenvervangingsplan. Na een aanbestedingsprocedure werd dit plan in december 2009 ten uitvoer gebracht door de Nationale Bomenbank. Bomenwacht Nederland verzorgde de directievoering en hield toezicht op de werkzaamheden. Net vóór het intreden van de vorst waren alle slechte bomen verwijderd en was in de bodem een ruime hoeveelheid bomenzand verwerkt. Ook waren er maar liefst 50 nieuwe bomen aangeplant, in de (grote) maat 30-40.

Soorten

Uiteraard is bij het aanplanten gekozen voor 'passende' soorten, zoals de zilverlinde. Op sommige plaatsen zijn vanwege de beperkte ruimte leilind-

den geplant. Naar verwachting zullen de nieuwe bomen snel gaan bijdragen aan de groene omlijsting van dit fraaie oud-Hollandse plaatje.

Marc Meijer heeft dit artikel geschreven in de periode dat hij werkzaam was bij Bomenwacht Nederland inmiddels heeft hij het bedrijf Bomenbanen opgericht.

Dirk Doornenbal, commercieel directeur bij de Nationale Bomenbank:

"De gemeente Zaanstad is trots op de Lagedijk. De Nationale Bomenbank is er op haar beurt trots op dat zij de vervanging van de bomen langs de Lagedijk ter hand heeft mogen nemen. Het geeft extra voldoening als bomen geplant worden op een bijzondere plek waar ze een esthetische meerwaarde geven aan de omgeving. In dit geval aan het cultuurhistorische karakter van de Lagedijk, met zijn typische Zaanse huisjes. Belangrijk is dat er bij het vervangen van bomen niet alleen wordt nagedacht over de esthetische kant van de boom, maar ook over het eindbeeld en hoe dit op een beheerbare manier kan worden bereikt. Denk aan een gezonde groei zonder bestratingsopdruk. Het is daarom een goede ontwikkeling dat de gemeente Zaanstad heeft gekozen voor een partij met de nodige expertise op dit terrein. Door de juiste bomenkennis in te huren, zijn er nu op de Lagedijk kwaliteitsbomen teruggeplant, in een kwalitatief goede groeiplaats met voldoende doorwortelbare ruimte. Ook is er niet bezuinigd op de nazorg en garantie. De bomen krijgen drie jaar lang de volle aandacht. Daardoor zal de gemeente Zaanstad in 2012 een prachtige, fris aangeplante Lagedijk opgeleverd krijgen met toekomstperspectief."

